

„Největší problém věcně usměrňované ceny v oblasti komunálních odpadů byl ten, že neexistovala žádná metodika pro jejich výpočet,“ říká Jaroslav Mynář, předseda SVPS. „Každá společnost se snažila připravit své kalkulace podle svého nejlepšího přesvědčení.“

Důsledkem potom byly velké potíže při kontrolách z finančního ředitelství: „Často záleželo na tom, kdo přišel z finančního ředitelství na kontrolu,“ poznamenává Jaroslav Mynář a vysvětluje: „Kontrola z finančního ředitelství přišla do společnosti a požadovala předložit kalkulace na ceny při nakládání s komunálními odpady. Vzhledem k neexistující metodice výpočtu záleželo na kontrolorovi, zda předloženou kalkulaci uzná jako oprávněnou, nebo ne.“

Podobně hovoří i Petr Havelka: „Nástroj VUC byl kontrolován finanční správou. Avšak vzhledem k obecnosti tohoto nástroje se dlouhodobě jak kontrolované osoby, tak stát potýkaly s řadou právních nejasností při výkladu VUC v oblasti odpadů, a tedy i při samotných kontrolách dané problematiky. Bylo poměrně časté, že

výsledky těchto kontrol končily u soudů a ani výsledky soudních sporů nebyly jednoznačné. Právní nejistota a nejednoznačnost vhodné cesty k naplnění cíle VUC tedy dlouhodobě přetrvávala, což jistě není vhodný stav pro nikoho.“

MÁ TO VŮBEC SMYSL?

Vedle obtíží s výpočtem a kontrolami přetrvávaly pochybnosti o samotném smyslu této regulace. „Věcně usměrňované ceny mají obecně sloužit k ochraně občanů jako konečného odběratele služeb. Konečným klientem u komunálních odpadů však není občan, ale město nebo obec. A ty si umí ceny vysoutěžít a pohlídat,“ vysvětluje Jaroslav Mynář.

Ministerstvo na základě podnětů z praxe reálnou potřebnost VUC u odpadů analyzovalo. „Posuzování možného zrušení VUC byla dlouhodobá záležitost, která ze strany státu probíhala opakovaně a několik let. Finálně Ministerstvo financí, které je gestorem této agendy, celou věc podrobně posoudilo, vyžádalo si stanoviska zainteresovaných subjektů a objektivně

věc vyhodnotilo,“ uvádí Petr Havelka. Vyjednávání s Ministerstvem financí i dalšími orgány však nebylo jednoduché: „Jednání byla velmi obtížná, protože když už se podařilo přesvědčit kompetentní pracovníky Ministerstva financí o zbytečnosti tohoto nástroje v komunálních odpadech, postavili se proti zástupci měst a obcí. A tak bylo potřeba nejdříve přesvědčit i je,“ říká předseda SVPS.

Zrušení VUC v oblasti odpadů by nemělo mít zásadní dopad na vztah měst a obcí a odpadářských firem. Nadále budou obce a města soutěžit a hlídat ceny svých dodavatelů služeb. „Pro povinné osoby je to jistě nemalá úspora velkého množství administrativy s tímto nástrojem doposud spojené. V sektoru samotném pak neočekávám prakticky žádné další dopady. Nástroj VUC je nově funkčně nahrazen množinou povinností a kompetencí podle nového zákona o veřejných zakázkách,“ uzavírá Petr Havelka. ■

JARMILA ŠTASTNÁ

Průlomové změny u zadávání veřejných zakázek

Od loňského 1. října roku 2016 nabyl účinnosti kompletně nový právní předpis: zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (ZVZZ). Mnohé změny, které s sebou nová právní úprava přináší, lze považovat za průlomové.

Nové znění zákona komplexní pro oblast veřejných zakázek vzniklo z povinnosti České republiky jako členského státu Evropské unie transponovat v termínu dvou let do svého právního řádu tři směrnice EU. Vytvořen byl kompletně nový právní předpis, který nahradil stávající zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Došlo také k nahrazení zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení.

Nejdůležitějším cílem nové úpravy je evidentní snaha vyjít vstříc zadavatelům snížením administrativní náročnosti procesu zadávání veřejných zakázek při současném zajištění jeho transparentnosti, které s minulou úpravou trápila extrémní délka řízení při zadávání zakázek v otevřeném nadlimitním řízení, vysoký počet zrušených zadávacích řízení z důvodu drobného pochybení zadavatele, velký počet obstrukčních námitek, vysoký počet užití jednacích řízení bez uveřejnění, nízké využití soutěže o návrh, vysoké rozdíly mezi očekávanou a dosaženou cenou.

ZMĚNY V ZAŽITÝCH POJMECH

Jednou z nejviditelnějších změn v novém zákoně je zavedení nového pojmu účastník

zadávacího řízení. Bude se jednat o takového dodavatele, který již určitým způsobem projevil zájem se předmětného zadávacího řízení účastnit.

Dalším z nových pojmů bude termín poddodavatel, který nahradí současného subdodavatele na plnění. Subdodavatel na prokázání kvalifikace se bude nově nazývat jinou osobou k prokázání kvalifikace.

Současně ze zákona došlo k vypuštění tak zavedeného pojmu, jakým jsou dodatečné informace. Ty od 1. října budou prostým vysvětlením zadávacích podmínek.

Nově také bude existovat pouze jedno hodnotící kritérium, jímž se stane ekonomická výhodnost nabídky. Pozor! To ovšem neznamená, že nepůjde již nabídky hodnotit pouze podle jejich ceny, jak bylo mnohdy (mylně) prezentováno v médiích. Nejnížší nabídková cena bude moci být, až na zákonem vymezené případy, jediným dílčím hodnotícím kritériem právě v rámci ekonomické výhodnosti nabídek.

NOVÝ PRŮBĚH ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

Naprosto průlomovou změnou v prostředí veřejných zakázek je jednoznačně možnost zadavatele sám si rozvrhnout průběh zadávacího řízení. Zadavatel se tedy bude moci

ILUSTRACNÍ FOTO: ARCHIV

rozhodnout, v jakém pořadí provede úkony posouzení a hodnocení, včetně faktu, u kolika účastníků se rozhodne posoudit splnění podmínek účasti. Výjimkou z toho budou speciální ustanovení jednotlivých druhů řízení, která takový postup nedovolí.

Právě povinnost zadavatele posoudit často i velké množství nabídek při dodržení zásad zákazu diskriminace a rovného zacházení totiž bývá nejčastějším důvodem průtahů všech řízení.

ZJEDNODUŠENÉ PODLIMITNÍ ŘÍZENÍ

Zákonodárce nadále zachoval podle našeho názoru nejflexibilnější druh zadávacího řízení – zjednodušené podlimitní řízení. Podmínky jeho užití budou prakticky totožné se stávajícími, pouze dojde k významnému rozšíření možnosti jeho využití u stavebních prací. Zde dojde k navýšení ▶